

schadetraject voor de KOT gedupeerde. Op deze wijze kunnen CWS en de externe partij kennis delen en casuïstiek vergelijken.

Risico op dubbele vergoeding en mitigerende maatregel

- De verwachting is dat het merendeel van de kosten toe te rekenen zijn aan of de KOT gedupeerde of de ex-partner. De te naam stelling op facturen etc. is leidend. Desalniettemin, op basis van de beoordelingskaders van CWS zijn drie kostensoorten geïdentificeerd die mogelijk bij zowel de KOT gedupeerde als de ex-partner kunnen voorkomen: vervangende opvangkosten, reiskosten en vermogensschade (woning, auto etc.).
- Een potentiële beheersmaatregel is dat wanneer deze kostenposten voorkomen in één dossier, dat dan toch of CWS of de externe uitvoerder het dossier aanhoudt en één van beide het dossier beoordeelt. De verdeling van de compensatie voor deze kostenpost over KOT gedupeerde en ex-partner wordt dan door de andere behandelaar overgenomen.
- De CWS en de externe uitvoerder zouden in onderling overleg verdeelsleutels kunnen afspreken over de verdeling van de compensatie voor deze schadeposten. Zij kunnen dan de beschikking delen. Hier kleeft een aantal nadelen aan:
  - De ene uitvoerder moet wachten op de andere met alle risico's van vertraging en ingebrekestellingen en beroepen niet tijdig.
  - Als beide verhalen (van de KOT-aanvrager en de ex-partner) aannemelijk zijn en leiden tot een andere verdeling; welke verdeling ga je dan hanteren door beide uitvoerders?
  - Gedupeerden zullen waarschijnlijk in bezwaar gaan tegen de verdeling van de compensatie ("je zet de KOT gedupeerde en ex-partner weer tegenover elkaar").
  - Het is niet geheel duidelijk of er voldoende juridische grondslag is voor het delen van een dossier/beschikking ten behoeve van het vaststellen van de schade bij het proces van CWS. In het aanvullend wetsvoorstel is alleen een informatiewisseling opgenomen ten behoeve van het vaststellen van de schade van een ex-partner.
  - Tot slot is er ook nog een nadeel dat de ene uitvoerder ook een precedent schept voor de andere uitvoerder zonder dat daar mogelijk overeenstemming over is.
- Gegeven de bovenstaande overwegingen is de aanbeveling om dit tot deze kostensoorten beperkte risico van dubbele compensatie te accepteren en geen informatiewisseling te doen tussen UHT (namens CWS) en de schade uitvoerder. De winst zit erin dat de schaderegelingen onafhankelijk van elkaar sneller schade kunnen afhandelen.
- Het risico dat hiermee wordt gelopen is beperkt, omdat CWS rekening houdt met de ex-partnerregeling. De CWS vergoedt nu geen schade van de ex-partner.

Schade mogelijk sneller vergoed bij de ex-partner

- De kans bestaat dat de beoordeling en uitbetaling van de schade bij de ex-partner sneller gaat dan bij de KOT gedupeerde. Immers, voor de ex-partner is de schaderegeling de volgende eventuele stap na de forfaitaire vergoeding van € 10.000. Bij de KOT gedupeerde vindt eerst nog de integrale beoordeling plaats voordat hij of zij de gang naar de CWS kan maken.

monitoren
zets
aankomend

7.???

Dit is echter uitlegbaar; de primaire vergoeding van geleden schade vindt plaats bij de KOT gedupeerde middels de integrale beoordeling. Dat proces duurt langer maar levert gemiddeld genomen ook meer compensatie op dan aan de ex-partner wordt uitgekeerd.

Financiële paragraaf

- wtd
- Op dit moment is de aanbesteding nog niet gestart. Hierdoor is een raming gemaakt van de schaderegeling ex-partners. In deze raming is rekening gehouden met een instroom van circa 20% van de gedupeerde ex-partners voor de schaderegeling (€ 53 mln.) en kosten voor de uitvoering van de schaderegeling (€ 15 mln.). Dit is gebaseerd op de ervaring met CWS nu. De middelen die hiervoor beschikbaar op de aanvullende post, zijn onderdeel van de voorjaarsnota (VJN).

Informatie die niet openbaar kan worden gemaakt

Niet van toepassing.

17-02-2023

TERSTOND IVM AGENDERING MR 24 FEBRUARI
TER BESLISSING UITERLIJK VRIJDAGOGHTEND 17 FEBRUARI 2023

Aan
de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Directie Directe Belastingen
& Toeslagen

Persoonsgegevens

nota

Agendering wetsvoorstel Wet aanvullende regelingen
hersteloperatie toeslagen in de MR

Aanleiding

Het wetsvoorstel Wet aanvullende regelingen hersteloperatie toeslagen wordt komende vrijdag 17 februari aan de andere departementen worden aangeboden ten behoeve van agendering voor de Ministerraad (MR) van vrijdag 24 februari a.s.

Beslispunt: akkoord met agendering wetsvoorstel in MR

Wij adviseren u om in te stemmen met het agenderen van het wetsvoorstel Wet aanvullende regelingen hersteloperatie toeslagen in de Ministerraad van 24 februari a.s. en daartoe de volgende stukken te **ondertekenen**:

- het aanbiedingsformulier voor de Ministerraad (bijlage 5);
- de brief aan het Kabinet van de Koning (bijlage 6); en
- de brief aan de Afdeling advisering van de Raad van State (hierna: Afdeling) (bijlage 7).

In deze nota wordt u geïnformeerd over de volgende zaken.

1. Adviezen adviesorganen, wetgevingstoets JenV en terugkoppeling ambtelijk contact met de Afdeling;
2. Verwerking uitkomsten uitvoeringstoetsen in wetsvoorstel Wet aanvullende regelingen hersteloperatie toeslagen;
3. Agendering MR intrekking Wet delegatiebepalingen hersteloperatie toeslagen;
4. Planning wetsvoorstel Wet aanvullende regelingen hersteloperatie.

1. Adviezen adviesorganen, wetgevingstoets JenV en terugkoppeling contact met de Afdeling

Adviezen adviesorganen en wetgevingstoets JenV

Alle adviezen van adviesorganen zijn ontvangen en de reactie daarop is in de memorie van toelichting opgenomen. De Autoriteit Persoonsgegevens heeft in zijn aanvullende advies, dat ziet op de (later aangevulde) onderdelen, zijnde de regelingen voor nabestaanden van overleden aanvragers, van overleden kinderen en het aanpassen van de zienswijzetermijn bij de vooraankondiging, geen opmerkingen. De wetgevingstoets is inmiddels door JenV afgerond. De toetsopmerkingen van JenV zijn in de voorliggende versie van het wetsvoorstel verwerkt. JenV heeft na afronding van de wetgevingstoets de volgende opmerking ter overweging meegegeven. Aandachtspunt is wat JenV betreft de groep kinderen van ex-partners die geboren zijn na het toeslagpartnerschap. Zij komen

Datum

15 februari 2023

Notanummer

2023-0000031605

Bijlagen

- Bijlagen 1-3 Wetsvoorstel
- Bijlage 4 Revisieversie MvT
- Bijlage 5 Aanbiedingsformulier
- Bijlage 6 Brief Kabinet v/d Koning
- Bijlage 7 Brief RvS
- Bijlage 8 U-toetsen Dienst Toeslagen
- Bijlage 9 U-toetsen overige uitvoerders
- Bijlage 10 Adviezen advies-Organen

akkoord
o.v.b.
vermenig
punten
bespreken

niet in aanmerking voor compensatie. Kinderen van aanvragers (en ook de kinderen van diens partner) die geboren zijn na het toeslagpartnerschap komen wel in aanmerking voor compensatie, terwijl het in veel gevallen arbitrair was wie de aanvrager was. Dit kan ertoe leiden dat halfbroertjes en -zusjes die bij een ex-partner zijn opgegroeid niet in aanmerking komen voor een tegemoetkoming, terwijl hun halfbroer of -zusje dat wel komt omdat dat kind bij de aanvrager van een kinderopvangtoeslag is opgegroeid. In de memorie van toelichting leggen we ten aanzien van dit punt uit dat nabijheid (in relationele zin) tot de aanvrager van een kinderopvangtoeslag wordt gehanteerd als leidend principe. Een nieuw kind van de ex-partner met een nieuwe partner heeft geen (relationele) nabijheid tot de oorspronkelijke aanvrager van een kinderopvangtoeslag. Daarmee is het onderscheid dat JenV heeft geschetst echter niet weggenomen.

Terugkoppeling afstemming met de Afdeling advisering van de Raad van State
Uit nader contact met de Afdeling blijkt dat er verschillende beelden bestaan met betrekking tot de noodzaak van het door Financiën verzoeken om spoedadvies. Wij stemmen hierover nader af met de Afdeling. U wordt voor de MR nader geïnformeerd over de uitkomsten van die afstemming en een eventuele belafspreek met de vice-president.

2. Verwerking uitvoeringstoetsen in wetsvoorstel Wet aanvullende regelingen hersteloperatie toeslagen

De uitvoeringstoetsen van BD/Toeslagen op de onderdelen nabestaanden van overleden aanvragers en van overleden kinderen zijn in de afrondende fase. De ambitie is dat de conceptuitvoeringstoetsen morgen (donderdag 16 februari) gereed zijn en beschikbaar zijn om mee te sturen naar de MR. De bevindingen uit deze uitvoeringstoets hebben tot enkele aanpassingen in het wetsvoorstel geleid:

1. Naar aanleiding van de voorlopige uitkomsten van de uitvoeringstoetsen van UHT inzake de ex-partnerregeling en de regeling voor nabestaanden van overleden aanvragers en overleden kinderen is in het wetsvoorstel opgenomen dat de beslistermijnen voor te vroeg ingediende aanvragen zes maanden na inwerkingtreding van die regelingen starten. Dit helpt UHT en de betrokken aanvragers, omdat te vroeg ingediende aanvragen niet hoeven worden afgewezen maar in plaats daarvan direct kunnen worden opgepakt zodra de regeling in werking treedt.
2. de wijze van aanvragen en verdelen van de compensatie of tegemoetkoming over de nabestaanden van overleden aanvragers en kinderen is gewijzigd. Bij meerdere in aanmerking komende nabestaanden (meerdere kinderen bijvoorbeeld) was eerder opgenomen dat de toekenning naar rato van het aantal rechthebbende nabestaanden zou worden toegepast. Dit zou slecht uitvoerbaar zijn, omdat het UHT verplichtte om alle op grond van het wetsvoorstel in aanmerking komende nabestaanden actief op te sporen en aan te schrijven. Om deze reden wordt hier in het gewijzigde voorstel van afgezien. De totale compensatie of tegemoetkoming wordt nu uitsluitend verdeeld over de nabestaanden die een aanvraag hebben ingediend binnen de aanvraagtermijn van zes maanden. Dit houdt in dat alle nabestaanden van overleden gedupeerden of kinderen zelf een (eigen) aanvraag moeten indienen. Het totale bedrag waar de overleden gedupeerde of het overleden kind recht op zou hebben gehad, wordt vervolgens naar rato verdeeld onder de aanvragers. Nabestaanden die geen aanvraag hebben ingediend komen dus niet in aanmerking voor de regeling.

uitges

3. De regeling voor aanvullende compensatie (werkelijke schaderegeling) wordt vooral nog niet van toepassing verklaard op de regeling voor nabestaanden van overleden aanvragers en kinderen. De reden is dat BD/Toeslagen en de betrokken commissies dit onderdeel nog niet hebben getoetst. Echter, er zijn wel grote zorgen rondom de uitvoerbaarheid. We onderzoeken of toegang tot de CWS voor deze groepen uitvoerbaar is en zullen u daarover adviseren. Hiervoor wordt een uitvoeringstoets opgesteld met de ambitie om eventuele wijzigingen nog op te nemen in het wetsvoorstel na ommekomst van het advies van de Afdeling.
4. U heeft eerder besloten dat de hardheidsclausule van toepassing zou worden verklaard op de regeling voor nabestaanden van overleden aanvragers. Deze aanvullingen zijn per abuis niet opgenomen in het conceptwetsvoorstel en niet getoetst door BD/Toeslagen. Om deze reden hebben wij de hardheidsclausule op dit moment nog niet aangevuld met de bepalingen die zien op genoemde maatregel. We onderzoeken – naast de regeling voor overleden aanvragers – op welke maatregelen de hardheidsclausule nog meer van toepassing zou moeten worden verklaard en zullen u daarover op korte termijn adviseren. Hiervoor wordt een uitvoeringstoets opgesteld met de ambitie om eventuele wijzigingen nog op te nemen in het wetsvoorstel na ommekomst van het advies van de Afdeling.
5. UHT verwacht in verband met beperkte IV-capaciteit dat de nabestaandenregeling niet voor 1 januari 2024 van start kan gaan.

Verwachte uitvoeringstoetsen SVB en UWV

Op dit moment worden de uitvoeringstoetsen van het UWV en de SVB afgerond. We verwachten dat zij verzoeken om een gegevensleveringsbepaling te introduceren, zodat zij de wettelijke bevoegdheid hebben om na kwijtschelding een brief te verzenden aan de nabestaanden van een overleden aanvrager. Daartoe moeten zij de beschikking krijgen over de adresgegevens van die nabestaande van de overleden schuldenaar van wie zij de schulden kwijtschelden. Het ambtelijke gesprek hierover vindt morgen plaats. Wij verwachten dat dit gesprek tot consensus leidt en vervolgens zullen wij desgevraagd op dit punt het wetsvoorstel nog aanpassen.

3. Agendering MR intrekking Wet delegatiebepalingen hersteloperatie toeslagen

Het wetsvoorstel wet delegatiebepalingen is overbodig geworden en kan – conform toezegging aan de Tweede Kamer – worden ingetrokken. Voor het intrekken van een wetsvoorstel is instemming van de MR en machtiging van de Koning nodig. Om deze reden wordt de intrekking, net als het wetsvoorstel Wet aanvullende regelingen hersteloperatie toeslagen, geagendeerd voor de MR van 24 februari. De hierop betrekking hebben de stukken heeft u al eerder getekend.

4. Planning wetsvoorstel Wet aanvullende regelingen hersteloperatie toeslagen

Onderstaande planning is een inschatting bij voorspoedige behandeling in de MR en advisering door de Raad van State.

Processtap	Verwacht moment
Aanleveren wetsvoorstel bij Algemene Zaken	17 februari 12.00 uur
Ministerraad + aanbieding wetsvoorstel aan Afdeling advisering Raad van State	24 februari

Verwachte ontvangst advies Afdeling	Week 14 of 15 (3-14 april)
Verwerken advies Afdeling	Week 15 of 16 (10-21 april)
Indiening wetsvoorstel bij de Tweede Kamer	Week 16 of 17 (17-31 april)
Behandeling Tweede Kamer	April-mei 2023
Behandeling Eerste Kamer	Mei-juni 2023
Inwerkingtreding wetsvoorstel	1 juli 2023

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

21.02.2023
besproken

913 11.00

TER INFORMATIE

Aan
de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Programma DG
Herstelbeleid

Persoonsgegevens

nota

Nota quickscan schaderegeling ex-partners

Datum

17 februari 2023

Notanummer

2023-0000035665

Bijlagen

1. Rapport Quickscan schader

Aanleiding

Voor de uitvoering van de aanvullende schaderegeling wordt een uitvoerder geselecteerd aan de hand van een marktconsultatie en aanbestedingsproces. Om zicht te geven op de uitvoeringsaspecten en om het aanbestedingstraject te ondersteunen is door de Rijksorganisatie voor Ontwikkeling, Digitalisering en Innovatie een quickscan uitgevoerd. Deze quickscan is per abuis niet meegestuurd in de set uitvoeringstoetsen die u is aangeboden bij het aanvullende wetsvoorstel herstel toeslagen. Met deze nota wordt deze quickscan u alsnog aangeboden.

Kernpunten

- Met het rapport wordt beoogd zicht te geven op de uitvoeringsaspecten van de schaderegeling voor ex-partners. Het rapport wordt om die reden meegestuurd met het aanvullende wetsvoorstel hersteloperatie toeslagen. Het betreft echter geen officiële uitvoeringstoets en is daarom ook niet verplicht om mee te sturen.
- De conclusie is dat de schaderegeling uitvoerbaar wordt geacht, indien aan een aantal voorwaarden wordt voldaan. Aanbevelingen zijn onder meer om een strategisch partnerschap te vormen met de uitvoerende partij en te zorgen voor heldere toetsingskaders. In de samenvatting van het rapport worden de aanbevelingen uiteengezet. In de bijlage bij deze nota vindt u de reactie op het rapport zoals opgenomen in de Memorie van Toelichting. De MvT is met deze tekst naar de MR is gestuurd.
- De quickscan beschrijft de stand van zaken ten tijde van de gesprekken in december 2022 en januari 2023 en is daarom uitdrukkelijk een momentopname. Een belangrijk deel van de opmerkingen is of wordt al verwerkt in het aanbestedingstraject en de voorbereiding op de uitvoering van de ex-partnerregeling.
- Indien gewenst kan dit rapport besproken worden tijdens het reeds geplande overleg met u op 21 februari 2023 om 14:30 uur.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

besproken
besproken

Bijlage:

Tekst in uitvoeringsparagraaf Memorie van Toelichting Aanvullende wetsvoorstel hersteloperatie Toeslagen.

12.2 Uitvoerder aanvullende compensatie werkelijke schade

Het onderhavige wetsvoorstel voorziet in een aanvullende compensatie voor werkelijke schade voor ex-partners. Voor de uitvoering van dit onderdeel wordt een uitvoerder geselecteerd aan de hand van een marktconsultatie en aanbestedingsproces. Om zicht te geven op de uitvoeringsaspecten en om het aanbestedingstraject te ondersteunen is door de Rijksorganisatie voor Ontwikkeling, Digitalisering en Innovatie een quickscan uitgevoerd. In de periode december tot begin januari 2023 heeft deze organisatie interviews afgenomen met personen die betrokken zijn bij de opzet van de schaderegeling of vanuit hun functie expertise hebben op dit terrein. Op basis van deze quickscan is de conclusie dat de regeling voor aanvullende compensatie voor werkelijke schade voor ex-partners uitvoerbaar wordt geacht door een externe uitvoerder onder de volgende voorwaarden.

De uitvoerder moet oog hebben voor de specifieke context en de dynamiek van het speelveld begrijpen. Dit vraagt om een strategisch partnerschap tussen de uitvoerder en het ministerie. Daarnaast dient het toetsingskader helder en uitvoerbaar te zijn en moet de uitvoerder casuïstiek kunnen overleggen met het ministerie en de overige uitvoerders (zogenoemde feedbackloops). Het is verder van belang dat er voldoende aandacht is voor de kwaliteit en ervaring van de betrokken mensen in emotioneel geladen situaties en moet voor de inrichting van de schaderegeling een duidelijk tijdpad met deadlines voor de afronding van onderdelen gelden. Ten slotte moet sprake zijn van heldere communicatie.

Deze punten zijn ook uit de marktconsultatiegesprekken gekomen en komen deels terug in de uitvoeringstoets van de Belastingdienst/Toeslagen die ziet op de ex-partnerregeling. Deze voorwaarden worden daarom overgenomen in de aanbesteding en de uitvoering van de schaderegeling. De quickscan heeft zich niet beperkt tot uitsluitend de schaderegeling, maar doet ook aanbevelingen over de randvoorwaarden en de interactie met de organisaties betrokken bij de gehele ex-partnerregeling. De daaruit voortgekomen aanbevelingen vormen een nuttige aanvulling op de hierboven geschetste voorwaarden en zijn meegenomen in de aanbestedingsvereisten en onderlinge afspraken met overige uitvoerders.

TER ADVISERING TVB MR 24 FEBRUARI PT 9

Aan

de minister

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Directie Directe
Belastingen & Toeslagen

Persoonsgegevens

nota

Wetsvoorstel Wet aanvullende regelingen hersteloperatie
toeslagen

Advies

U wordt geadviseerd in te stemmen om het wetsvoorstel Wet aanvullende regelingen hersteloperatie toeslagen (het wetsvoorstel) ter advisering bij de Afdeling advisering van de Raad van State (de Afdeling) aanhangig te doen maken.

Datum

21 februari 2023

Notanummer

2023-0000106293

Bijlagen

geen

Kern

- Het wetsvoorstel wordt geagendeerd door stas TD.
- Het wetsvoorstel is een aanvulling op de m.i.v. 5 november 2022 in werking getreden Wet hersteloperatie toeslagen. In het wetsvoorstel zijn de volgende nieuwe maatregelen in de hersteloperatie toeslagen opgenomen:
  - **Ex-partnerregeling** (forfaitaire compensatie van € 10.000, noodvoorziening, aanvullende compensatie voor werkelijke schade, schuldenaankpak en uitbreiding van de kindregeling met de kinderen van de ex-partner); en
  - **Regelingen voor nabestaanden van overleden gedupeerde aanvragers en van overleden kinderen.**
- De Tweede Kamer (TK) heeft bij motie Azarkan aangedrongen op een spoedige inwerkingtreding van de ex-partnerregeling (in april 2023).
- Stas TD heeft in de TK aangegeven dat het streven is om het wetsvoorstel april 2023 bij de TK in te laten dienen.
- De Ministerraad wordt verzocht in te stemmen met een adviesaanvraag bij de Afdeling. In het voorliggende stuk wordt uitgegaan van een spoedadviesaanvraag, naar aanleiding van nadere afstemming met de Afdeling wordt van het aanvragen van spoedadvies afgezien.

Krachtenveld

- Het wetsvoorstel is afgestemd met beleidsdepartementen die betrokken zijn bij toeslagen (BZK, SZW en VWS) en met de VNG. De bewindspersonen van deze departementen zullen ambtelijk geadviseerd worden om in te stemmen met het wetsvoorstel en met de spoedadviesaanvraag bij de Afdeling.
- JenV heeft de wetgevingstoets over het wetsvoorstel afgerond. Ambtelijk JenV adviseert de bewindspersonen om in te stemmen met het wetsvoorstel en met de spoedadviesaanvraag bij de Afdeling.

Spreeklijn stas TD

- De Ministeriele Commissie Toeslagen en Herstel (MCTH) heeft op 31 januari jl. ingestemd met het doorgeleiden van het wetsvoorstel naar de MR.
- Het wetsvoorstel vult de Wet hersteloperatie toeslagen aan met:
  - de ex-partnerregeling (onder andere uitbreiding kindregeling met de kinderen van ex-partners); en
  - de regelingen voor nabestaanden van overleden gedupeerde aanvragers en van overleden kinderen.
- De meerjarige uitgaven ten behoeve van de ex-partnerregeling worden op maximaal € 479 miljoen geraamd. € 370 miljoen is reeds in de departementale begrotingen verwerkt. €109 miljoen op de aanvullende post is gereserveerd. Daarover kan het parlement haar budgetrecht nog uitoefenen.
- Het streven is om het wetsvoorstel in april van dit jaar in te dienen in de TK.
- De TK stuurt aan op een spoedige inwerkingtreding van de ex-partnerregeling. Onlangs heeft de TK daartoe de motie Azarkan aangenomen.
- Gelet op de gewenste indiening in april van dit jaar en het belang om de ex-partners en de nabestaanden zo spoedig mogelijk perspectief en ondersteuning te bieden, is overwogen de Ministerraad te verzoeken om in te stemmen met de spoedadviesaanvraag bij de Raad van State (zo ook in het voorliggende stuk opgenomen). Naar aanleiding van nadere afstemming met de Raad van State wordt voorgesteld af te zien van spoedadvies, omdat ambtelijk is aangegeven dat advisering binnen de beoogde planning ook zonder spoedadviesaanvraag mogelijk zou zijn.

Bij eventuele vragen over de uitvoeringstoets van Dienst Toeslagen:

- De uitvoeringstoets van Toeslagen over de regelingen voor de nabestaanden van overleden aanvragers en van overleden kinderen is in concept naar de MR verzonden, omdat nog werd gewacht op het definitieve akkoord van het DT bij de Belastingdienst. Inmiddels is deze Uitvoeringstoets definitief. Uit deze uitvoeringstoets blijkt dat de regelingen voor nabestaanden uitvoerbaar zijn per 1 januari 2024. De definitieve uitvoeringstoets wordt als bijlage bij het wetsvoorstel met de overige uitvoeringstoetsen aangeboden aan de Afdeling.

Bij eventuele vragen over de achtergrond van dit wetsvoorstel:

- De Wet hersteloperatie toeslagen is op 5 november vorig jaar inwerking getreden.
- De ex-partnerregeling kon niet gelijktijdig met de wet inwerking treden, omdat de uitwerking meer tijd vergde. Daarom is het voorliggende wetsvoorstel Wet aanvullende regelingen hersteloperatie toeslagen opgesteld.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

A/23-02-2023

TER BESLISSING

Aan
de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Directie Directe Belastingen &
Toeslagen

Persoonsgegevens

nota

Verzending wetsvoorstel Wet aanvullende regelingen
hersteloperatie toeslagen naar RvS

Datum
22 februari 2023

Notanummer
2023-0000038526

Bijlagen

- Bijlagen 1-3 Wetsvoorstel
- Bijlage 4a-4c Revisieversie
- Bijlage 5 Brief Kabinet v/d Koning
- Bijlage 6 Brief RvS
- Bijlage 7 U-toetsen Dienst Toeslagen
- Bijlage 8 U-toetsen overige uitvoerders
- Bijlage 9 Adviezen advies-Organen

Aanleiding

Aanstaande vrijdag 24 februari wordt het wetsvoorstel Wet aanvullende regelingen hersteloperatie toeslagen behandeld in de Ministerraad (MR). Na instemming van de MR wordt het wetsvoorstel via het Kabinet van de Koning ter advisering voorgelegd aan de Afdeling advisering van de Raad van State (de Afdeling). De brieven aan het Kabinet van de Koning en aan de Afdeling worden u hierbij ter ondertekening voorgelegd.

Beslispunt: instemmen met verzending wetsvoorstel aan de Afdeling

Wij adviseren u om in te stemmen met de verzending van het wetsvoorstel Wet aanvullende regelingen hersteloperatie toeslagen aan de Afdeling.

Indien u instemt, dan vragen wij u de volgende stukken te ondertekenen:

- de brief aan het Kabinet van de Koning (bijlage 5); en
- de brief aan de Afdeling advisering van de Raad van State (bijlage 6).

Vrijdagochtend (24 februari) ontvangt u de tekenversie van het wetsvoorstel.

Handwritten signature: J. Althoff

Kernpunten

- Na instemming van de MR aanstaande vrijdag (24 februari) wordt het wetsvoorstel via het Kabinet van de Koning ter advisering voorgelegd aan de Afdeling.
- Naar aanleiding van nadere afstemming met de Afdeling wordt geen spoedadviesaanvraag voorgesteld, omdat ambtelijk binnen de Afdeling is aangegeven dat advisering binnen de beoogde planning ook zonder spoedadviesaanvraag mogelijk zou zijn.
- Uw opmerkingen zijn in de voorliggende versie van de memorie van toelichting verwerkt. Wetsvoorstel en memorie van toelichting zijn op punten verduidelijkt en aangescherpt (bijlagen 4a t/m 4c), en tot vrijdag worden de laatste technische wijzigingen in het wetsvoorstel verwerkt. Dit betreffen geen inhoudelijke wijzigingen. Aanstaande vrijdag (24 februari) ontvangt u de tekenversie van het wetsvoorstel.
- Bij de in de MR geagendeerde stukken was de uitvoeringstoets van Toeslagen over de regelingen voor de nabestaanden van overleden aanvragers en van overleden kinderen in concept opgenomen. Deze uitvoeringstoets van de Dienst Toeslagen is inmiddels definitief. Uit deze uitvoeringstoets blijkt dat de regelingen voor nabestaanden uitvoerbaar

TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Directie Directe Belastingen & Toeslagen

Persoonsgegevens

nota

Verzending wetsvoorstel Wet aanvullende regelingen
hersteloperatie toeslagen naar RvS

Aanleiding

Aanstaande vrijdag 24 februari wordt het wetsvoorstel Wet aanvullende regelingen hersteloperatie toeslagen behandeld in de Ministerraad (MR). Na instemming van de MR wordt het wetsvoorstel via het Kabinet van de Koning ter advisering voorgelegd aan de Afdeling advisering van de Raad van State (de Afdeling). De brieven aan het Kabinet van de Koning en aan de Afdeling worden u hierbij ter ondertekening voorgelegd.

Beslispunt: instemmen met verzending wetsvoorstel aan de Afdeling

Wij adviseren u om in te stemmen met de verzending van het wetsvoorstel Wet aanvullende regelingen hersteloperatie toeslagen aan de Afdeling.

Indien u instemt, dan vragen wij u de volgende stukken te ondertekenen:

- de brief aan het Kabinet van de Koning (bijlage 5); en
- de brief aan de Afdeling advisering van de Raad van State (bijlage 6).

Vrijdagochtend (24 februari) ontvangt u de tekenversie van het wetsvoorstel.

Kernpunten

- Na instemming van de MR aanstaande vrijdag (24 februari) wordt het wetsvoorstel via het Kabinet van de Koning ter advisering voorgelegd aan de Afdeling.
- Naar aanleiding van nadere afstemming met de Afdeling wordt geen spoedadviesaanvraag voorgesteld, omdat ambtelijk binnen de Afdeling is aangegeven dat advisering binnen de beoogde planning ook zonder spoedadviesaanvraag mogelijk zou zijn.
- Uw opmerkingen zijn in de voorliggende versie van de memorie van toelichting verwerkt. Wetsvoorstel en memorie van toelichting zijn op punten verduidelijkt en aangescherpt (bijlagen 4a t/m 4c), en tot vrijdag worden de laatste technische wijzigingen in het wetsvoorstel verwerkt. Dit betreffen geen inhoudelijke wijzigingen. Aanstaande vrijdag (24 februari) ontvangt u de tekenversie van het wetsvoorstel.
- Bij de in de MR geagendeerde stukken was de uitvoeringstoets van Toeslagen over de regelingen voor de nabestaanden van overleden aanvragers en van overleden kinderen in concept opgenomen. Deze uitvoeringstoets van de Dienst Toeslagen is inmiddels definitief. Uit deze uitvoeringstoets blijkt dat de regelingen voor nabestaanden uitvoerbaar

Datum

22 februari 2023

Notanummer

2023-0000038526

Bijlagen

- Bijlagen 1-3 Wetsvoorstel
- Bijlage 4a-4c Revisieversie
- Bijlage 5 Brief Kabinet v/d Koning
- Bijlage 6 Brief RvS
- Bijlage 7 U-toetsen Dienst Toeslagen
- Bijlage 8 U-toetsen overige uitvoerders
- Bijlage 9 Adviezen advies-Organen

zijn vanaf 1 januari 2024. De definitieve uitvoeringstoets wordt als bijlage bij het wetsvoorstel met de overige uitvoeringstoetsen aangeboden aan de Afdeling (bijlage 7).

- Ook de quickscan over de aanvullende compensatie bij werkelijke schade van ex-partners wordt als bijlage bij het wetsvoorstel aangeboden aan de Afdeling (bijlage 8).

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

AJ 05.02.2023
bespreken

TER BESLISSING

Aan
de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

**Programma DG
Herstelbeleid**

Persoonsgegevens

nota

Nota Kamervragen marktconsultatie schaderegeling ex-partners

Datum
2 maart 2023

Notanummer
2023-0000023621

Bijlagen
geen

Aanleiding

De leden Leijten, Alkaya (beiden SP) en Omtzigt (Omtzigt) hebben vragen gesteld aan de staatssecretaris van Financiën - Toeslagen en Douane over de marktconsultatie voor de schaderegeling ex-partners (ingezonden 9 januari 2023). Ter beslissing ontvangt u hierbij de aangepaste conceptreactie.

Beslispunten

- Gaat u akkoord met de beantwoording van bijgevoegde Kamervragen over de marktconsultatie voor de schaderegeling ex-partners?
- Graag uw akkoord voor het openbaar maken van de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's. Omliggende delen worden voorafgaand aan openbaarmaking onzichtbaar gemaakt.

Kernpunten

- De vragen gaan over het proces rond de marktconsultatie: wanneer daarover is besloten, op grond van welke overtuiging of visie, hoe de informatievoorziening aan de Kamer is verlopen, met wie dit is besproken (ouderpanel, MCTH, MR) en wat deze opdracht een commerciële partij mag opleveren. Ook is een vraag gesteld over onnodig tijdverlies dat de marktconsultatie zou opleveren.
- In de antwoorden wordt aangegeven dat het van belang is dat de uitvoering van de aanvullende regelingen geen nadelige gevolgen mag hebben voor de uitvoering van de reeds lopende herstelregelingen, en dat daarom wordt overwogen om de schaderegeling voor ex-partners door een marktpartij te laten uitvoeren. De marktconsultatie is bedoeld om bij marktpartijen te polsen of ze geïnteresseerd en in staat zijn om de opdracht uit te voeren.
- De mogelijkheid van een aanbesteding is niet eerder besproken in de MR of de MCTH. In de antwoorden wordt aangegeven dat een besluit over de aanbesteding wordt genomen als uit de marktconsultatie blijkt dat een marktpartij de opdracht kan uitvoeren.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Ar26-03-2023
kaspremie

28/3 15.00

TER INFORMATIE

Aan
de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Directie UHT

Persoonsgegevens

nota

Nota stand van zaken Kindregeling zelfmelders planning
grootte doelgroep

Datum
16 maart 2023

Notanummer
2023-0000075267

Bijlagen
geen

Aanleiding

In een eerder stafoverleg heeft u uw zorgen geuit over de aantallen zelfmelders bij de kindregeling. U heeft aangegeven graag geïnformeerd te willen worden over de wijze waarop UHT deze aanvragen behandelt (a). Daarnaast wordt deze stand van zaken notitie benut om u te informeren over de laatste stand van de uitvoering en de planning (b) en de bijgestelde verwachting van het aantal kinderen dat in aanmerking komt voor de kindregeling (c).

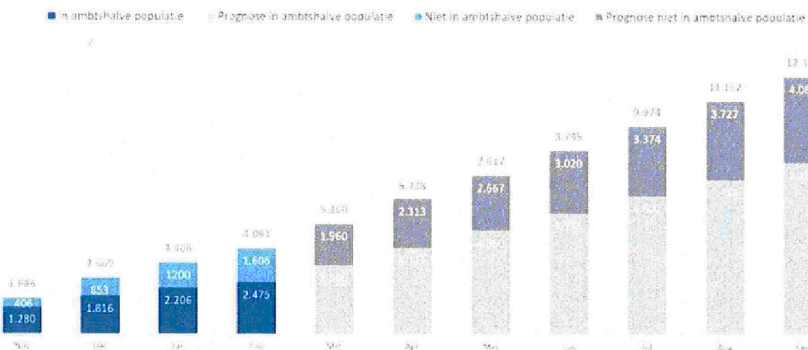
Kern

- Planning van de kindregeling loopt volgens schema.
- Het aantal kinderen dat recht heeft op de regeling is bijgesteld naar 115.000, financiële impact is zichtbaar in de voorjaarsnota.
- Ca. 60% van zelfmeldende kinderen op de kindregeling is in beeld, 1.210 van hen heeft inmiddels een beschikking ontvangen.
- Afwijzende beschikkingen kunnen vanaf 5 mei 2023 worden verzonden.

Zelfmelders

Sinds de start van de kindregeling per 5 november 2022, hebben tot en met week week 9, 4.249 kinderen zichzelf aangemeld. Het merendeel van hen (59,7%) is bekend bij UHT en ontvangt volgens planning zijn/haar tegemoetkoming. Er is bij aanvang van de regeling uitgegaan van een beheersbaar aantal van 16.500 kinderen naast de kinderen die zich melden die reeds in beeld zijn.

De instroom laat een afvlakking zien van het aantal zelfmelders. Naast de groep die reeds bekend is bij UHT worden 11 andere categorieën zelfmelders onderscheiden.

*peildatum 28 februari 2023

Na het ontvangen van een aanmelding doorloopt UHT de volgende stappen:

- 1) Classificeren per categorie
- 2) Verzenden ontvangstbevestiging
- 3) Aanmelding beoordelen
- 4) Aanhouden/beschikken/afwijzen

De categorie die van toepassing is bepaalt de inhoud van de ontvangstbevestiging. UHT onderscheidt de volgende 12 categorieën:

Categorie	Omschrijving	Aantal	Percentage
1.	Kind is 39 jaar of ouder	0	0,00%
2.	Kind is overleden	0	0,00%
3.	Kind bekend in populatie kindregeling	2.536	59,68%
4.	Geen categorie	0	0,00%
5.	Geen erkende ouders bekend, kind komt wel voor op KOT/KGB aanvraag	16	0,38%
6.	Geen erkende ouders bekend, kind komt niet voor op KOT/KGB aanvraag	199	4,68%
7.	Ouder overleden, wel aanvrager KOT geweest	101	2,38%
8.	Ouder overleden, geen aanvrager KOT geweest	304	7,15%
9.	Ouder aangemeld bij UHT, nog in behandeling	216	5,08%
10.	Ouder aangemeld bij UHT, definitief niet gedupeerd	22	0,52%
11.	Ouder niet aangemeld bij KOT, wel aanvrager KOT geweest	172	4,05%
12.	Ouder niet aangemeld bij KOT, geen aanvrager KOT geweest	683	16,07%
	Totaal aanmeldingen	4.249	100%

Verzenden gedifferentieerde ontvangstbevestigingen

Na het indelen van de aanmeldingen in de categorieën wordt de ontvangstbevestiging verzonden. In de ontvangstbevestiging wordt de benodigde informatie meegegeven. Conform de wet maakt UHT hier onderscheid in de groepen die reeds afgehandeld kunnen worden en de groepen die nog moeten wachten op een definitief besluit. Zelfmelders die niet in aanmerking komen voor de regeling, ontvangen vanaf 5 mei (6 maanden na start regeling) een afwijzende beschikking.

Ontvangstbevestiging 1:

De categorieën 1, 2, 5, 6, 8, 10, 11, 12 ontvangen een algemene ontvangstbevestiging 'Wij hebben je aanmelding ontvangen. Je ontvangt binnen 6 maanden bericht van ons'. De aanvragen in deze groepen worden geverifieerd en als ze in één van deze categorieën vallen en geen pleegkind zijn, aansluitend afgewezen. Mocht er een aanvraag ingediend worden voor een overleden kind, wordt contact opgenomen met de aanvrager om een toelichting te geven op de beoogde aanvullende wetgeving. Voor de groep kinderen van gedupeerde overleden KOT-aanvragers, geldt dat, conform wetgeving, pas vanaf 1 oktober 2023 kan worden tegemoetgekomen.

Ontvangstbevestiging 2:

Categorieën 3 en 9 kunnen voor de regeling in aanmerking komen. Zij kunnen zich, conform de wet, 6 maanden na vastgestelde gedupeerdheid van hun ouder melden bij UHT indien ze nog geen bericht hebben gehad. Deze kinderen zijn bij UHT bekend. In de meeste gevallen geldt in deze situatie dat de kinderen zich pas kunnen melden vanaf 5 mei (5 november + 6 maanden). Deze kinderen

Waarom
worden het eerder?
kan dit
eerder?
soms
binnen
6 maanden!

9

ontvangen een ontvangstbevestiging conform hun situatie. 'Je aanmelding is door ons ontvangen. Je bent bij ons bekend en ontvangt voor datum x bericht.' of 'Je aanmelding is door ons ontvangen, je ouder is bij ons bekend en nog in afwachting van een beslissing op de aanvraag. Je ontvangt uiterlijk 6 maanden na de beslissing van ons bericht'.

Ontvangstbevestiging 3:

Categorie 7 is een groep die UHT vanaf 1 oktober 2023 tegemoet kan gekomen (evenals de pleegkinderen). Het betreft de groep kinderen die zich meldt van wie de ouder mogelijk gedupeerd was en nu is overleden. Deze kinderen ontvangen een bevestiging van hun aanmelding met de toelichting op hun situatie.

De groep zelfmelders reeds bekend bij UHT wordt komende maanden afgehandeld
De grootste groep zelfmelders (categorie 3), de groep die al bekend is bij UHT, ontvangt in de komende periode vanuit het ambtshalve proces een tegemoetkoming. Op dit moment gaat het om 1.210 kinderen uit deze groep die al een beschikking hebben ontvangen en van deze groep hebben 627 kinderen hun tegemoetkoming al ontvangen. Daarmee wordt de groep zelfmelders kleiner in de komende maanden. De verwachting is dat de afhandeling van aanvragen van kinderen uit de ambtshalve populatie sneller verloopt dan het aantal aanmeldingen vanuit deze groep. Deze aantallen worden vanaf maart opgenomen in de KPI rapportage.

Stand van zaken uitvoering

Planning batches

In week 10 van 2023 hebben inmiddels 11.852 kinderen een tegemoetkoming ontvangen. De uitvoering van de kindregeling verloopt nu volgens planning. Alle meerderjarige kinderen van wie een rekeningnummer en een adres bekend is, hebben nu een beschikking ontvangen. Halverwege april is het laatste betaalmoment voor deze groep. Voor de meerderjarigen zonder rekeningnummer worden in maart de beschikkingen verstuurd.

De eerste proefbatch voor minderjarigen is goed verlopen, inmiddels zijn 687 minderjarige kinderen betaald op een doorgegeven rekeningnummer en staat voor 463 de betaling klaar. Het betreft een groep kinderen uit de eerste CAF-zaken. Het aantal minderjarige voor wie een rekeningnummer wordt doorgegeven is vooralsnog circa tweederde. Binnenkort wordt een herhaalbrief gestuurd om nogmaals om het rekeningnummer te vragen. Daarnaast wordt op kleine schaal onderzocht wat de reden is dat ouders en kinderen het rekeningnummer (nog) niet hebben doorgegeven.

Omdat de uitvoering nu goed verloopt worden de batches opgeschaald conform planning. In april ontvangen 12.500 minderjarige kinderen een beschikking en in mei worden er 22.500 beoogd. Het moment van uitbetalen is afhankelijk van wanneer het rekeningnummer wordt doorgegeven.

De IV voor de ambtshalve betalingen is nu volledig gereed en waar relevant worden de lessen hiervan meegenomen naar de andere regelingen.

Grootte doelgroep

Het aantal gedupeerde ouders dat na IB als gedupeerd is vastgesteld is groter dan dat na de eerste toets. Dit heeft een direct effect op het aantal kinderen dat in aanmerking komt voor de kindregeling. Een doorberekening laat zien dat het uitgangspunt voor de kindregeling daarmee 115.000 kinderen is, inclusief zelfmelders. Eerder werd uitgegaan van 95.000 kinderen. De nieuwe groep kinderen wordt toegevoegd aan de batchplanning. Daarmee worden op basis van de huidige planning, de laatste grote batches ambtshalve beschikkingen eind september 2023 ontvangen. De communicatie op de websites wordt hierop

planning
t/m
juni 2023
115.000

aangepast. Er blijft daarna een beperkte instroom vanuit KOT bestaan tot de laatste ouders een beoordeling hebben ontvangen/bezwaarprocedures zijn afgerond. Het kantoorproces voor de kindregeling schaal niet af vanwege de afhandeling van zelfmelders per oktober

Financiële paragraaf

De financiële impact van de stijging van het aantal gedupeerde kinderen naar 115.000 is meegenomen als onderdeel van de claims voor de Voorjaarsnota 2023.

reeden
Sraas vites
incl. kinderen
ex partner, etc.

kindregeling
ouders in het
buitenland

A/26-03-2023

AFGESCHERMD
TER BESLISSING

Aan
de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Programma DG
Herstelbeleid

Persoonsgegevens

nota

Nota hardheidsclausules aanvullend wetsvoorstel

Datum
23 maart 2023
Notanummer
2023-0000042901
Bijlagen
geen

Aanleiding

In de nota bij de aanbieding van het aanvullende wetsvoorstel hersteloperatie toeslagen is aangegeven dat het artikel in de Wet hersteloperatie toeslagen (Wht) met de hardheidsclausule (artikel 9.1) nog niet was aangevuld met de nieuwe regelingen waarvoor de hardheidsclausule geldt. In deze nota wordt uiteengezet voor welke regelingen we adviseren om de hardheidsclausule en vangnetbepaling te laten gelden.

Beslispunt: hardheidsclausule en vangnetbepaling uitbreiden met enkele regelingen

- U wordt geadviseerd akkoord te gaan met het laten gelden van de hardheidsclausule voor de volgende regelingen:
  1. Kindregeling: (voormalig) (pleeg)kind van ex-partner, kind van overleden ouder, kind van overleden ex-partner; en
  2. De toegang tot de ex-partnerregeling
  3. Nabestaandenregeling: compensatie partner van overleden aanvrager, compensatie kind van overleden aanvrager.
  4. Nabestaandenregeling overleden kinderen
- U wordt geadviseerd om de vangnetbepaling uit te breiden met:
  1. de ex-partnerregeling;
  2. de nabestaandenregeling (voor nabestaanden van overleden aanvragers en van overleden kinderen);
  3. de kindregeling (zowel voor (voormalig) (pleeg)kinderen van de aanvrager als van de ex-partner).

mbt. 2 svraag
nog niet bes/
overleden

akkoord.

NB Aandachtspunt hierbij is dat met name voor de ex-partnerregeling de hardheidsclausule verwachtingen kan wekken die niet waargemaakt zullen worden. Daarnaast heeft de hardheidsclausule uitvoeringsconsequenties voor UHT. Nadere uitleg op beide punten is opgenomen onder Toelichting.

Afhankelijk van uw keuzes worden de hiermee corresponderende artikelen in het aanvullende wetsvoorstel toegevoegd aan of verwijderd uit artikel 9.1 Wht. UHT is, vanwege de noodzaak tot snelheid, al gevraagd om hierop een uitvoeringstoets te doen. Het aangepaste wetsvoorstel wordt vervolgens bij voorkeur na ommekomst van het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State aan

AFGESCHERMD

Pagina 1 van 6

de Tweede Kamer gestuurd. Indien dit qua planning niet mogelijk blijkt, wordt bezien op welke manier deze toevoegingen aan het aanvullende wetsvoorstel kunnen worden gerealiseerd.

nota van wijziging?

Toelichting

In de Wht is een hardheidsclausule opgenomen die het betrokken bestuursorgaan de bevoegdheid geeft om in een geval van een onbillijkheid van overwegende aard af te wijken van de daarin genoemde artikelen. Een belangrijke voorwaarde daarbij is dat vasthouden aan de toepassing van de betreffende bepaling voor degene die heeft verzocht om toekenning van een van de genoemde herstelregelingen zou leiden tot een onbillijkheid van overwegende aard. Uit de Aanwijzingen voor de regelgeving en jurisprudentie volgt bovendien dat het moet gaan om iets dat niet is voorzien door de wetgever en waarvan mag worden aangenomen dat, indien de wetgever die situatie wel zou hebben voorzien, daarvoor een wettelijke regeling zou zijn getroffen.

Voorgenomen aanvullingen van de hardheidsclausule

In het aanvullende wetsvoorstel dat in december ter uitvoeringstoets aan (onder anderen) UHT is voorgelegd, was het wetsartikel met daarin de hardheidsclausule nog niet aangevuld met de aanvullende regelingen die worden opgenomen in het aanvullende wetsvoorstel. In de oorspronkelijke wet is de hardheidsclausule onder andere van toepassing op de regelingen voor gedupeerde ouders en de kindregeling. Onderdelen die nog niet waren toegevoegd zijn: de kindregeling voor (voormalig) (pleeg)kinderen van ex-partners, de nabestaandenregelingen en de ex-partnerregeling. Daarop wordt hierna ingegaan.

1. Kindregeling

De hardheidsclausule geldt op dit moment in de kindregeling voor het (voormalig) (pleeg)kind. Voorgesteld wordt om aan de hardheidsclausule de kinderen van een ex-partner, (voormalig) pleegkind van een ex-partner, kind van een overleden aanvrager en kind van een overleden ex-partner toe te voegen. Om de rechtseenheid binnen de kindregeling op dit punt te behouden, ligt toevoeging van deze artikelen in de rede. Alle kinderen die onder de kindregeling vallen worden derhalve op dezelfde wijze behandeld.

2. Ex-partnerregeling

Voor de ex-partnerregeling is de hardheidsclausule op dit moment niet van toepassing. Voorgesteld wordt om de toegang van de ex-partner tot de regeling (de definitie) onder het bereik van de hardheidsclausule te brengen. Dit is echter geen keuze zonder implicaties.

- Toevoeging heeft als algemeen voordeel dat in individuele situaties waar door de wetgever geen rekening mee is gehouden en die leiden tot een onbillijkheid van overwegende aard, een beroep gedaan kan worden op de toepassing van de hardheidsclausule. Het ontbreken van een hardheidsclausule is wel genoemd als één van de oorzaken van het ontstaan van de toeslagenproblematiek. Om deze reden is er in de Wht voor gekozen om een hardheidsclausule te introduceren. Indien zich situaties voordoen die wij nu niet kunnen overzien, biedt de hardheidsclausule een mogelijkheid.
- Het nadeel is dat er mogelijk een toeloop komt van ex-partners die buiten de wettelijke definitie van ex-partner vallen. Die definitie is, mede met het oog op de uitvoerbaarheid, zorgvuldig gekozen. Het is onvermijdelijk (en een

Waarom specifiek de definitie?